

‘หมอดินพัฒนาพงษ์’ เปลี่ยนแนวทางปลูกพืชเชิงเดี่ยว หันมายึดแนวเกษตรผสมผสาน สร้างชีวิตมั่นคง

การประกอบอาชีพเกษตรในปัจจุบันนี้ที่ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ประกอบกับต้นทุนการผลิตสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว การจะปลูกพืชเชิงเดี่ยวคงไม่น่าจะเพียงพอที่จะสร้างรายได้อย่างมั่นคง และค่อนข้างมีความเสี่ยงกว่าการทำเกษตรแบบผสมผสาน **นายพัฒนาพงษ์ มงคลกาญจนคุณ** หมอดินอาสาประจำตำบลหนองเป็ด อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี เป็นเกษตรกรรายหนึ่งที่ผันตัวเองจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยยึดแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นายพัฒนาพงษ์เล่าว่า เดิมทีตนก็ทำเกษตรแบบเชิงเดี่ยวปลูกข้าวโพด ซึ่งการปลูกพืชเดิมซ้ำๆ โดยไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเริ่มเสื่อมสภาพ เมื่อดินขาดความอุดมสมบูรณ์พืชก็ให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร จึงยังต้องใส่ปุ๋ยและสารเคมีเพิ่มขึ้นไปทุกครั้ง แทนที่ผลผลิตจะดีขึ้นกลับยิ่งทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์เข้าไปใหญ่ มีหน้าซ้ำยังส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย และยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายอ่อนแอลงเพราะสัมผัสกับสารเคมีในปริมาณมากเป็นระยะเวลานาน รายได้ไม่พอกับรายจ่ายในครัวเรือน จากปัญหาดังกล่าวที่พบมาทำให้เกิดความคิดที่จะปรับเปลี่ยนแนวทางการทำการเกษตร โดยเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และศูนย์ลีนโงมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จากนั้นได้สมัครเข้ารับการอบรมเป็นหมอดินอาสาที่สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 เพื่อนำความรู้มาฟื้นฟูปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ของตนเองก่อน ด้วยการปรับโครงสร้างดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืช โดยการใช้ปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง และปุ๋ยคอกในการปรับปรุงดินเป็นประจำควบคู่กับการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุคดที่เหลือใช้จากแปลงเกษตรไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุน และจากการตรวจวิเคราะห์ดินพบว่าดินมีความเป็นกรดจึงได้นำสารปรับปรุง

ดินกรด ได้แก่ โดโลไมท์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน มาปรับสภาพดินให้สามารถปลูกพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมกันนี้ก็ยังคงปลูกหญ้าแฝกวางทางลาดเทเพื่อชะลอการไหลบ่าของน้ำและลดการพังทลายของหน้าดินบนพื้นที่ลาดชัน ที่สำคัญคือจะไม่ใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชในแปลงจะใช้วิธีตัดแทน และมีการปลูกพืชคลุมดิน เช่น ตะไคร้หอมเพื่อรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน

ทั้งนี้ สำหรับพืชที่ปลูกส่วนใหญ่จะเน้นปลูกพืชที่ครอบครัวชอบรับประทานเป็นหลัก คือจะปลูกทุกอย่างที่เอชื้อและกินทุกอย่างที่ปลูก เหลือก็นำไปจำหน่ายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ ยังปลูกพืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์เพื่อเป็นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมอไทย มะกอกป่า เป็นต้น

นายพัฒนาพงษ์กล่าวเพิ่มเติมว่า ตนทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม แต่จะผลิตแบบครบวงจรมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปลูกผัก ผลไม้ ปลูกข้าวอินทรีย์ เลี้ยงหมู และเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน ไม่ว่าจะเป็น ปลาบิล ปลาแรด ปลาตะเพียน ปลานวลจันทร์ ปลายี่สก โดยใช้หลักเกื้อกูลภายในบ่อปลา ซึ่งทุกอย่างที่ปลูกก็จะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนเหลือจึงขายสร้างรายได้ ปลาที่เลี้ยงไว้ก็เช่นกันจะไว้บริโภคในครัวเรือน ส่วนที่เหลือนำมาแปรรูปเป็นปลาสามเกลอไว้รับประทานและจำหน่ายในชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ มูลสุกรจะนำมาหมักเป็นปุ๋ยธรรมชาติแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และสามารถนำมูลสุกรมาผลิตเป็นกำขุหุงต้มเพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้อีกด้วย

ตั้งแต่หันมาทำเกษตรแบบผสมผสาน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ผัก ผลไม้ ที่อยู่ในสวนก็สามารถให้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด และยังไม่ต้องพึ่งพาค่าความต้องการจึงได้มีการรวมกลุ่มกับคนในหมู่บ้านเพื่อรวมกลุ่มผลิตเกษตรผสมผสานขึ้น ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเพื่อป้อนตลาด ซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่งในกรุงเทพมหานครก็สั่งจองกันถึงสวนเลยทีเดียว นับเป็นโอกาสอันดีของเกษตรกรที่จะมุ่งมั่นพัฒนาอาชีพเกษตรให้มีความมั่นคง สามารถสร้างชีวิตความเป็นอยู่ให้กับครอบครัวโดยไม่ต้องเป็นลูกจ้างในเมืองอีกต่อไป

หากใครสนใจที่จะไปเรียนรู้เรื่องของการเกษตรแบบผสมผสาน ติดต่อไปได้ที่ นายพัฒนาพงษ์ มงคลกาญจนคุณ โทรศัพท์ 08-4527-6227 ที่เขาเปิดเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินด้วย จึงสามารถเข้าไปหาความรู้ได้อย่างเต็มที่